

การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

Application of Good Governance Principles in Thung Maha Charoen Subdistrict's Health Promoting Hospital at Wang Nam Yen District in Sa Kaeo Province

¹วุฒิวรรณ อนันต์พุฒิเมธ, ²สุทธิพงษ์ เกียรติวิชัย และ ³ชลินทิพย์ ขอนินกลาง

¹Vutthiwat Ananphutthimet, ²Suttipong Kiartivich and ³Chalinthip Kho-inklang

^{1,2}มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ ³มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

^{1,2}Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage and ³Stamford International University

¹Corresponding Author. E-mail: vutthiwat.a@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้วอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.30, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42, S.D. = 0.87) รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส (ค่าเฉลี่ย 3.32, S.D. = 0.8) และหลักคุณธรรม น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.17, S.D. = 0.75) ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ควรส่งเสริมด้านคุณธรรมโดยให้บุคลากรในหน่วยงานมุ่งเน้นและตระหนักการปฏิบัติงานตามแนวทางและจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างเต็มความสามารถ นอกจากนี้ควรปฏิบัติงานและบริหารงานโดยใช้ดุลพินิจตัดสินใจไปตามสถานการณ์เมื่อมีเหตุที่จำเป็นและสมควรเมื่อสถานการณ์นั้นมีกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชน

คำสำคัญ: การบริหารงาน; ธรรมาภิบาล; โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล; ทุ่งมหาเจริญ

Abstract

This quantitative research aims to study the application of good governance principles in Thung Maha Charoen Subdistrict Health Promoting Hospital, Wang Nam Yen District, in Sa Kaeo province. Also, it is to guide how to improve its application to it. The findings are as following; the overall application's score of the good governance principles in Thung Maha Charoen Subdistrict Health Promoting Hospital of Wang Nam Yen District, Sa Kaeo Province, is at a medium level (mean 3.30, SD = 0.82). Classifying into each aspect, the principle of participation was at the highest level (mean 3.42, SD = 0.87), the following is the principle of transparency (mean 3.32, SD = 0.8) and the least is principles of morality (mean 3.17, SD = 0.75). Therefore, the guidelines for the further development in the application of good governance principles of Thung Maha Charoen Subdistrict Health Promoting Hospital, Wang Nam Yen District in Sa Kaeo Province. In this case, improving morality's score promoted by allowing its personnel to focus and be aware of the performance according to the guidelines and ethics of the profession to the best of their ability. Besides, work and management should base on discretion and contingency decisions in case these critical situations affecting people's lives and health.

Keywords: Good Governance Application; Subdistrict Health Promoting Hospital; Thung Maha Charoen Subdistrict

บทนำ

องค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบความล้มเหลวในการเร่งปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการปฏิรูปการเมือง การบริหารการศึกษา การจัดและลดความยากจน การส่งเสริมให้มีการบูรณาการทางการผลิตทางการเกษตร การสร้างงานที่พอเพียงกับการเติบโตของประชากร การพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และการลดอัตราการขยายตัวของประชากร เป็นต้น โดยนำระบบการจัดการที่ดีมาใช้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาที่มีภาพของอนาคตที่เป็นรูปธรรมโดยเรียกวิธีการดังกล่าวว่า ธรรมนูญ ธรรมนูญ การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือ Good Governance (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541) ประเทศไทยให้ความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐ เนื่องจากเชื่อว่าหลักธรรมาภิบาลจะสามารถทำให้ประเทศฟื้นตัวจากปัญหาเศรษฐกิจที่เคยเกิดขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2540 และทำให้เกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนเห็นได้จากการกำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ในกฎหมายและแผนต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และแผนพัฒนาการพยาบาลและผดุงครรภ์แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 - 2559 (สภาการพยาบาล, 2552) ซึ่งได้กำหนดให้องค์การพยาบาลสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบริการการพยาบาลเพื่อตอบสนองต่อนโยบายภาครัฐ พัฒนาระบบบริการพยาบาลให้ได้มาตรฐานและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้นั้น ไม่ใช่เพียงแค่องค์กรพยาบาลเท่านั้นที่ต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการตอบสนองต่อนโยบายภาครัฐด้านการบริการสุขภาพที่กล่าวมาข้างต้นเท่านั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นหน่วยพยาบาลดูแลสุขภาพระดับชุมชนที่ต้องเชื่อมโยงการบริหารงานในระบบประกันสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เป็นการประกันสุขภาพของท้องถิ่นในระดับล่างที่ต้องบริหารงานอย่างเป็นธรรมเพื่อคุณภาพอย่างเพียงพอและทั่วถึง กล่าวคือกระบวนการในการบริหารจัดการที่ดีและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคนในชุมชนนั้นเอง (วารศักดิ์ อูวรรณโณ, 2546) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จึงควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานอย่างถ้วนทั่วทุกกระบวนการและขั้นตอน หลักของธรรมาภิบาลนั้นจะมุ่งเน้นการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงสุด และเป็นการเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสุขภาพของชุมชนตนเองอีกด้วย ซึ่งการที่จะทำให้หลักธรรมาภิบาลเกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารหรือผู้นำมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะนำมายึดปฏิบัติเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น ต้องเร่งดำเนินการให้การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น (จันทร์ภา แก้วภักดี, 2552)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ เป็นหนึ่งในองค์การพยาบาลระดับชุมชนในอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เป็นหนึ่งในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งได้ยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในปี พ.ศ.2553 ถือว่าเป็นหน่วยงานหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องมีการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงาน และปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความพึงพอใจและตอบสนองประชาชนให้มากที่สุด คณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุข แต่ต้องทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานจึงมีความไม่คล่องตัวมากนัก ด้วยการถูกกำกับภายใต้การดูแลของภาคส่วนดังกล่าวข้างต้น แล้วหากต้องบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญควรจะมุ่งเน้นพัฒนาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลไปในทิศทางใด ทั้งนี้งานวิจัยชิ้นนี้จึงให้ความสำคัญในสามมิติของหลัก

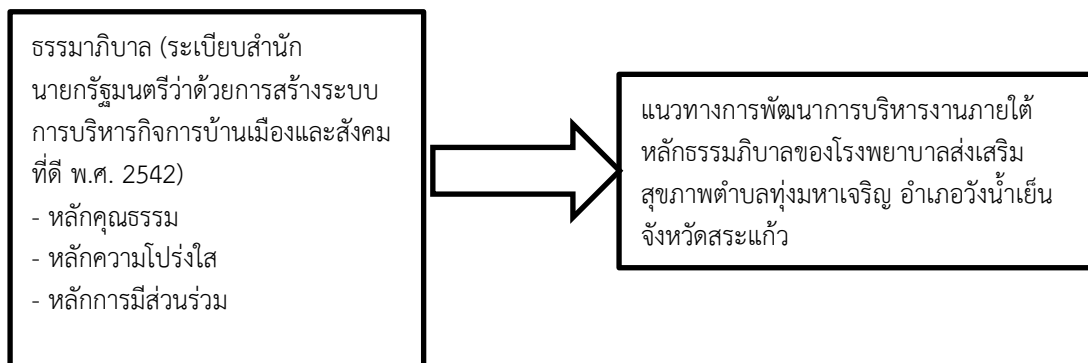
ธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ นั่นคือหลักการมีส่วนร่วมหลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
- 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จะครอบคลุมหลักธรรมาภิบาล ตามโครงสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วย 6 หลักการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักคุ้มค่า แต่ทั้งนี้คณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การบริหารงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น จึงมุ่งเน้นเพียงสามหลักของธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม เท่านั้น ด้วยเห็นว่าสำคัญต่อการบริหารงานมากที่สุด และสามารถนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในลำดับต่อไปภายใต้ตนเองได้อีกด้วย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลัก แต่ทั้งนี้ก็มีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มาผสมผสานด้วยทั้งนี้เพื่อเติมเต็มให้ผลการวิจัยหนักแน่นขึ้น โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา จะครอบคลุมพื้นที่ให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ จำนวน 13 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 8,671 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sample) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) เพื่อหาจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด โดยได้กำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกินระหว่างค่าจริงและค่าประมาณร้อยละ 0.05 ตามสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยที่ n = จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ ในการประมาณค่าสัดส่วนกำหนดให้เท่ากับ 0.05 แทนค่าดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1+Ne^2} \\ &= \frac{8,671}{1+8,671(0.05)^2} \\ &= \frac{8,671}{22.6775} \end{aligned}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 382.361$$

ดังนั้น จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 382 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะเป็นโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Observe) จำนวน 1 ฉบับ และแบบตรวจสอบรายการ (checklist) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของประชากรประกอบด้วย 3 หลัก ดังนี้

1. หลักคุณธรรม
2. หลักความโปร่งใส
3. หลักความมีส่วนร่วม

เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	=	5
ระดับความคิดเห็นมาก	=	4
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	=	3
ระดับความคิดเห็นน้อย	=	2
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	=	1

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความคิดเห็นในด้านความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 382 ชุด และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก 1 ชุด ซึ่งคณะผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับมาจำนวน 382 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์
2. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ คือ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ได้}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times 100$$

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(1) ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum x = \text{ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

(2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum f(x - \bar{x})^2}}{N - 1}$$

เมื่อ

$$S.D. = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$f = \text{ความถี่}$$

$$x = \text{คะแนนแต่ละตัว}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง}$$

การแปลความหมายของคะแนน และการใช้คะแนนเป็นตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร.2542 : 108)

4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

4. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลและอภิปรายผลต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพศชาย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และ ระหว่างอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และน้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 0 - 20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 ระดับปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และน้อยที่สุดคือระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

อาชีพจะทำงานด้านเกษตรกรรม จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 ตำแหน่งงานด้านอื่น ๆ (เช่น นักเรียน นักศึกษา ว่างาน) จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 และน้อยที่สุดคือ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

หลักคุณธรรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.17, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรมีความอดทนหรือยับยั้งชั่งใจต่อผลประโยชน์ที่เข้ามายวน อยู่ในระดับมาก

หลักความโปร่งใส พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.32, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรมีการเปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติงาน หรือข้อมูลการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบตามสมควรแก่กรณี อยู่ในระดับปานกลาง และ

หลักความมีส่วนร่วม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.42, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.30, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีหลักความมีส่วนร่วมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42, S.D. = 0.87) รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส (ค่าเฉลี่ย 3.32, S.D. = 0.8) และหลักคุณธรรม น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.17, S.D. = 0.75)

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) พบว่า

ด้านคุณธรรม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จะปฏิบัติงานตามระเบียบ ไม่หวั่นเกรงต่อการข่มขู่หรืออิทธิพลใดๆ เนื่องจากหน่วยงานเป็นหน่วยงานทางภาครัฐ จึงไม่มีผลกระทบต่ออิทธิพลของคนในพื้นที่ มีเพียงความพึงพอใจในการให้บริการต่อประชาชนเท่านั้น และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว แห่งนี้ยังไม่เคยถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพราะหน่วยงานเป็นการให้บริการฟรีค่าใช้จ่าย ตามแนวนโยบายของทางภาครัฐ ซึ่งไม่มีช่องทางให้ทำการทุจริตภายในองค์กร และไม่มีผลกระทบกับประชาชนในด้านความทุจริต

ด้านความโปร่งใส โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จะเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนและผู้สนใจทั่วไปได้รับทราบ และมีวิธีเผยแพร่ข่าวด้านสุขภาพ โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขในการกระจายข่าวสารได้เป็นอย่างดี มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกำหนดระยะเวลา แล้วเสร็จของงานให้บริการการอนุมัติ หรือไม่และประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ โดยมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ในเรื่องของขั้นตอนการทำงาน และการให้บริการ

ด้านการมีส่วนร่วม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีการส่งเสริมหรือสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีการสนับสนุนอุปกรณ์ทางการแพทย์ เช่น กระเป๋ายาบาลแก่ หน่วยย่อยของสว่างสระแก้วธรรมสถาน จุดสว่างแผ่นดินทอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีการคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนางานจากตัวแทนผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข และผู้รับบริการมาเป็นคณะกรรมการช่วยงาน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับปานกลางนั้น ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ยังบริหารงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้หากสังเกตให้ดีแล้ว จะพบว่าการทำงานของบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น ยังทำงานตามหน้าที่เป็นหลัก ถึงแม้จะมีจรรยาบรรณของวิชาชีพมาค้ำค้ำกับก็ตาม ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยังมีการประเมินการทำงานและยังกังวลกับผลการประเมินที่ยังไม่ได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้บริหารมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงลักษณ์ ณ นคร และกัญญา ประจุศิลป์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้การดูแลโดยตรงต่อมนุษย์ ดังนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติ และต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารทางการพยาบาลควรมีกระบวนการบริหารจัดการองค์การพยาบาลที่แสดงให้เห็นถึงธรรมาภิบาลในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ มีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติการพยาบาล ตามขอบเขตจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล ด้านความโปร่งใส คือ ผู้บริหารทางการพยาบาลควรมีระบบการจัดการที่ก่อให้เกิดการควบคุมและตรวจสอบภายในองค์การพยาบาล เนื่องจากกระบวนการบริหารงานที่ตรวจสอบได้ ทำให้บุคลากรพยาบาลรู้สึกถึงความยุติธรรมและไว้วางใจต่อองค์การพยาบาล

ดังนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จึงต้องหันมาพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 3 มิติ ได้แก่ ความมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม อย่างจริงจังทั้งนี้เพื่อให้เกิดการทำงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ขับเคลื่อนองค์การอย่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างเป็นพลวัต (Dynamic)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1) ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำงาน ทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามแนวทางและจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเอง โดยยึดหลักความพึงพอใจของผู้ประชาชนผู้มารับบริการเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อช่วยแบ่งเบาการบริหารงานในด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบอีกด้วย

2) ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านธรรมาภิบาลของบุคลากรในทุกระดับ รวมไปถึงอาสาสมัคร อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในทุกๆปี ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรที่ทำงานได้ตระหนักถึง

จริยธรรมและคุณธรรม ผ่านการทำงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทำงานเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

1) ควรจะทำการเปรียบเทียบการศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลภายในพื้นที่ตำบลทั้งหมด เพื่อให้เห็นนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล

2) ควรเพิ่มเติมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อนำมาสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์หา แก้วภักดี. (2552). อนาคตภาพองค์การพยาบาลโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในช่วง พุทธศักราช 2555 – 2559. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). *Good Governance* กับการปฏิรูปการศึกษาการปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- ทรงลักษณ์ ณ นคร และ กัญญาดา ประจุศิลป์. (2557). การพัฒนาแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15 (2), 225-231.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2546). ธรรมาภิบาลในสังคมไทย กลไกเสริมสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสาร เศรษฐกิจและสังคม*, 40(4), 4-8.
- สภาการพยาบาล. (2552). *แผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 - 2559*. กรุงเทพฯ: ศิริยอดการพิมพ์.